DOMSTOLENS DOM
28. november 1991 *

I sag C-186/90,

angående en anmodning, som Corte suprema di cassazione i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Giacomo Durighello

mod

Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS),

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 77, 78 og 79 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som kodificeret ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6),

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, O. Due, afdelingsformændene R. Joliet, F. A. Schockweiler og F. Grévisse samt dommerne G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida og G. C. Rodríguez Iglesias,

generaladvokat: W. Van Gerven
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl,

* Processprog: italiensk.

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Istituto nazionale della previdenza sociale ved advokaterne Giuseppe Li Marzi, Giacomo Giordano og Giuseppe Fabiani

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Maria Patakia og Guido Berardis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at Kommissionen har afgivet mundtligt indlæg i retsmødet den 4. juli 1991,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 17. september 1991,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 12. januar 1990, indgået til Domstolen den 8. juni 1990, har Corte suprema di cassazione i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 77, 78 og 79 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som kodificeret ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6).

2 Spørgsmålet er blevet rejst under en tvist mellem Giacomo Durighello og Istituto nazionale della previdenza sociale (herefter benævnt »INPS«) vedrørende de familieydelser for ægtefæller, der forsørges, som er hjemlet i italiensk lovgivning.

3 Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at Durighello, der er italiensk statsborger, har haft lønnet beskæftigelse i tre medlemsstater i nævnte rækkefølge (Italien, Frankrig og Tyskland), og at han nu er bosat i Italien, hvor han oppebærer en pension. Durighello blev dog nægtet de omtvistede ydelser med den begrundelse, *at* hans ret til pension er erhvervet på grundlag af forordning nr. 1408/71, idet de forsikringsperioder, han har tilbagelagt i Italien, ikke er tilstrækkelige til, at han har krav på en selvstændig pension i medfør af den italienske lovgivning, *og at* forordning nr. 1408/71 ikke indeholder nogen bestemmelser om ydelser til pensionsmodtagere i form af familieydelser for en ægtefælle, der forsørges.

4 Durighello indbragte den pågældende beslutning for Pretura di Udine og derefter for Tribunale di Udine uden at få medhold, hvorefter han indbragte sagen for Corte di cassazione, som har besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er bestemmelserne i afsnit III, kapitel 8, navnlig artikel 77, 78 og 79, i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 (med senere ændringer og tilføjelser) i et tilfælde som det ovenfor beskrevne til hinder for, at en person, som har bopæl i Italien, og som oppebærer en alderspension, der er fastsat og udbetales i henhold til bestemmelserne i forordningens afsnit III, kapitel 3 (dvs. ved 'sammenlægning' af de beskæftigelses- og forsikringsperioder, vedkommende har tilbagelagt i Italien, Frankrig og Tyskland), kan kræve anvendelse af de bestemmelser i italiensk lovgivning, hvorefter en pensionsmodtager (med virkning fra den 1. januar 1974 og indtil ikrafttrædelsen af ovennævnte lovdekret nr. 69 af 1988) havde ret til familieydelser også for en ægtefælle, som den pågældende forsørgede?«

5 Hvad nærmere angår de faktiske omstændigheder i hovedsagen, de relevante retsforskrifter samt de skriftlige indlæg for Domstolen henvises i øvrigt til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

6 Med sit spørgsmål ønsker den nationale retsinstans i det væsentlige oplyst, om artikel 77, 78 og 79 i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at bestemmel-

serne er til hinder for, at en medlemsstats lovgivning, hvorefter en pensionsmodtager kan opnå ydelser for en ægtefælle, som vedkommende forsørger, anvendes på en person, der har ret til alderspension på grundlag af forordning nr. 1408/71.

Domstolens kompetence

7 INPS har gjort gældende, at anmodningen om præjudiciel afgørelse må afvises fra realitetsbehandling. For det første tjener det intet formål, at Domstolen som ønsket træffer afgørelse om fortolkningen af artikel 77, 78 og 79 i forordning nr. 1408/71, idet disse bestemmelser kun omfatter familieydelser for børn, der forsørges, og dermed ikke ydelser som dem, der er strid om i hovedsagen. For det andet er formålet med det præjudicielle spørgsmål at formå Domstolen til at udtale sig om, hvorvidt den italienske lovgivning er forenelig med fællesskabsretten, hvilket Domstolen savner kompetence til.

8 Hvad angår INPS's første anbringende bemærkes, at det af Domstolens faste praksis (jf. bl.a. dom af 11.7.1991, sag C-368/89, Crispoltoni, Sml. I, s. 3695, præmis 10) fremgår, at det udelukkende tilkommer de nationale retsinstanser, for hvem de konkrete tvister er indbragt, og som har ansvaret for den retslige afgørelse, som skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere, såvel om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at de kan afsige dom, som relevansen af de spørgsmål, de forelægger Domstolen.

9 En afvisning fra realitetsbehandling af en anmodning fra en national retsinstans er kun mulig, hvis det viser sig, at den fortolkning af fællesskabsretten eller den efterprøvelse af en fællesskabsregels gyldighed, som den pågældende retsinstans har anmodet om, åbenbart savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand (jf. bl.a. dom af 16.6.1981, sag 126/80, Salonia, Sml. s. 1563, præmis 6, og af 11.7.1991, Crispoltoni, jf. ovenfor, præmis 11). Dette er imidlertid ikke tilfældet i nærværende sag.

10 Hvad angår INPS's andet anbringende bemærkes blot, at det fremgår af Domstolens praksis, at Domstolen under en sag i medfør af Traktatens artikel 177 er afskåret fra at udtale sig om, hvorvidt nationale regler er forenelige med fællesskabsretten, men har kompetence til at forsyne den nationale retsinstans med alle de fortolkningselementer vedrørende fællesskabsretten, som giver den mulighed for med henblik på sin afgørelse af hovedsagen at bedømme, om reglerne er forenelige med fællesskabsretten (jf. bl.a. dom af 18.6.1991, sag C-369/89, Piageme, Sml. I, s. 2971, præmis 7).

Realiteten

11 INPS har gjort gældende, at artikel 77, 78 og 79 i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at bestemmelserne kun omfatter familieydelser for børn, der forsørges. Det følger heraf, at en person som Durighello ikke har krav på familieydelser for en ægtefælle, der forsørges.

12 Dette kan ikke lægges til grund.

13 Det er rigtigt, at artikel 77, 78 og 79 ikke omhandler ydelser for en ægtefælle, der forsørges. Det fremgår således allerede af ordlyden af disse bestemmelser og af overskrifterne til dem, at de udelukkende omfatter ydelser for børn, der forsørges, og for børn, der har mistet en eller begge forældre. Denne fortolkning bekræftes af, at bestemmelserne er indeholdt i kapitel 8 i afsnit III i forordning nr. 1408/71, »ydelser til børn, der forsørges af pensionister eller rentemodtagere, samt til børn, der har mistet begge forældre eller en af dem«.

14 Det fremgår imidlertid af Domstolens praksis, at forordningerne om social sikring af vandrende arbejdstagere ikke har indført en fælles social sikringsordning, men har ladet selvstændige ordninger bestå, der hjemler bestemte krav mod bestemte institutioner, over for hvilke den ydelsesberettigede har direkte rettigheder enten i medfør af national ret alene eller i medfør af national ret om nødvendigt suppleret

med fællesskabsretten (jf. bl.a. dom af 6.3.1979, sag 100/78, Rossi, Sml. s. 831, præmis 13).

15 Det bemærkes endvidere, at det fremgår af Domstolens faste praksis (jf. bl.a. dom af 21.10.1975, sag 24/75, Petroni, Sml. s. 1149, præmis 13, og af 15.10.1991, sag C-302/90, Faux, Sml. I, s. 4875, præmis 27), at målet for Traktatens artikel 48-51 ikke ville blive nået, hvis arbejdstagerne ved at udøve deres ret til fri bevægelighed skulle miste de fordele i form af social sikring, som sikres dem ved en medlemsstats lovgivning.

16 Den omstændighed, at en arbejdstager oppebærer en pension på grundlag af bestemmelserne i artikel 45 i forordning nr. 1408/71 om medregning af forsikrings- eller bopælsperioder tilbagelagt efter flere lovgivninger og ikke alene på grundlag af national lovgivning, kan derfor ikke medføre, at den pågældende fortaber retten til ydelser i form af ydelser til pensionsmodtagere, som er hjemlet i national ret.

17 Det følger heraf, at artikel 77, 78 og 79 i forordning nr. 1408/71 ikke kan fortolkes således, at bestemmelserne indebærer, at en vandrende arbejdstager som den i hovedsagen omhandlede fortaber en ret til ydelser, som vedkommende ville have krav på, såfremt alene lovgivningen i én medlemsstat fandt anvendelse på ham.

18 Det præjudicielle spørgsmål må herefter besvares med, at artikel 77, 78 og 79 i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som kodificeret ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983, ikke kan fortolkes således, at bestemmelserne er til hinder for, at en medlemsstats lovgivning, hvorefter en pensionsmodtager kan opnå familieydelser for en ægtefælle, som vedkommende forsørger, anvendes på en person, der har ret til alderspension på grundlag af forordning nr. 1408/71.

Sagens omkostninger

19 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale retsinstans, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Corte suprema di cassazione ved kendelse af 12. januar 1990, for ret:

Artikel 77, 78 og 79 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som kodificeret ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983, kan ikke fortolkes således, at bestemmelserne er til hinder for, at en medlemsstats lovgivning, hvorefter en pensionsmodtager kan opnå familieydelser for en ægtefælle, som vedkommende forsørger, anvendes på en person, der har ret til alderspension på grundlag af forordning nr. 1408/71.

Due Joliet Schockweiler

Grévisse Mancini Moitinho de Almeida Rodríguez Iglesias

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 28. november 1991.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

O. Due
Præsident